

K VOJENSKÉ DOKTRÍNĚ, PŘESTAVBĚ A PŘÍPRAVĚ KÁDRŮ

(Článek uveřejněný ve VM č. 1/89)

Vojenská doktrína členských států Varšavské smlouvy vyžaduje, aby všichni příslušníci ČSLA pochopili správně její podstatu a základní principy i její závěry a z nich vyplývající požadavky na přípravu vojsk, velitelů i štábů. Z toho důvodu považuji uvedený článek za **významný podnět pro konkrétní realizaci těchto požadavků na přípravu velitelského sboru** v soudobých podmínkách přestavby celé naší společnosti i ČSLA.

Pochopitelně, že jeden článek nemůže obsáhnout všechny závažné otázky této problematiky. Vzhledem k některým autorovým podnětům a návrhům, které jsou v něm uvedeny, ale i na základě vlastních zkušeností chci **příspěť do diskuse** k rozšíření a důležitějšímu **doplnění této problematiky**.

V článku je zdůrazněno, že pro plnění závěrů XVII. sjezdu KSČ je rozhodující výslednost práce velitelského sboru. Dosáhnout zkvalitnění řídicí a organizační práce i kázně, zvýšení úrovně kádrové práce a všestranné přípravy velitelského sboru patří mezi hlavní úkoly, které vyplývají z jednání celoarmádního stranického aktivu k rozpracování a realizaci závěrů XVII. sjezdu KSČ v ČSLA.

Autor se zabývá především celkovými požadavky na úroveň připravenosti velitelů a příslušníků štábu, využitím nejvhodnějších forem jejich přípravy a způsobů uskutečnění těchto forem přípravy.

V příspěvku se zaměřím především na základní **směry obsahu a požadavky na přípravu vojsk, velitelů a štábů**, které vyplývají ze závěrů vojenské doktríny s ohledem na místo a úlohu ČSLA v rámci ozbrojených sil členských států Varšavské smlouvy.

Zásadní požadavky na obsahové zaměření přípravy vojsk, velitelů a štábů vycházejí ze závěru, že hlavní formou použití ozbrojených sil k odrazení agrese na konti-

mentálním válčiči je **obránná operace**, a to i ve strategickém měřítku. Ovšem při tom úloha prvního strategického sledu, jehož součástí by při odražení nepřátelské agrese byla vojska ČSLA, záleží v **odražení nebo zmaření nepřátelského útoku, způsobení ztrát jeho uskupení a vytvoření podmínek pro přechod do protiútoků**. Na důležitých směrech přejít tedy do protiútočných operací. Těžiště odražení útoku nepřátelských pozemních uskupení spočívá proto na armádách prvního sledu. Ty musí obrannou operací vytvořit podmínky pro zasazení sil druhého sledu frontu do protiútočné operace.

Vzhledem k možnému způsobu zahájení nepřátelské agrese bude její **odražení spočívat** v úspěšně uskutečněném:

- prvním hromadným palebným úderu nebo prvním jaderným úderu,
- odražení vzdušných úderů nepřítele,
- palebném ničení nepřítele, zničení jeho nejdůležitějších objektů a vybojování palebné převahy,
- operačním rozvinutím vlastních vojsk a odražení útoku pozemních vojsk nepřítele,
- zničení nepřátelských vzdušných výsadků a aeromobilních vojsk nepřítele na území státu,
- způsobení ztrát nepřátelským uskupením a přechodu do protiútočné činnosti k dokončení zničení nepřítele,
- zabezpečení ochrany a obrany důležitých objektů a zařízení na území státu a odstranění následků jejich napadení,
- všestranném zabezpečení ozbrojených sil,
- zabezpečení velení ozbrojeným silám, řízení ekonomiky a státu.

Možný rozsah a způsob nepřátelské agrese má na vojska značné **požadavky**, mezi které patří zejména:

● Udržovat v potřebné pohotovosti nutné síly a prostředky k ničení nepřátelských pohotovostních prostředků jaderného napadení, objektů prvního pořadí, odražení vzdušných úderů nepřítele již od zahájení agrese, zabránit překvapivému jeho proniknutí přes státní hranice. K tomu mít potřebné pohotovostní systémy a síly nutné k operačnímu přikrytí státní hranice i za situace nenadálého zahájení agrese.

● Vytvořit podmínky pro operační rozvinutí hlavních sil schopných včas zaujmout operační sestavu, vydržet a odrazit úder nepřítele a vytvořit podmínky pro přechod do protiútočné operace.

● Mít potřebné síly i v hloubce státního území schopné v krátké době zničit nepřátelské vzdušné výsadky, aeromobilní vojska a průzkumně diverzní skupiny, zabránit zavázání druhých sledů do sražení a bojů v hloubce státního území a zabezpečit ochranu i obranu objektů na území státu.

● Vytvořit zásoby potřebného materiálu a včas vybudovat komunikační systém pro manévr vojsky i týly a přesuny materiálu.

● Zajistit podmínky pro včasné rozvinutí systému velení a spojení.

● Vést nepřetržitý průzkum všeho druhu s cílem včasného zjištění příprav nepřítele k zahájení agrese.

Tyto hlavní otázky činnosti vojsk k odrazení agrese by měly, podle mého názoru, **tvorit základ obsahu přípravy vojsk, velitelů a štábů i jejich dalšího teoretického rozpracování.**

Chci se vyjádřit i k takové problematice, jako je **správná terminologie**, na kterou upozorňuje autor článku. Je nutné dbát na její správnost ve všech oblastech. Značné nepřesnosti se vyskytují v používání a vysvětlování formy, obsahu, způsobu a metod. Již v článku citované pomůcky Vševojsk-51-12 je mnoho nedůsledností. Jako příklad je možné uvést takové nepřesnosti, kdy se uvádí, že „válečná hra je metoda opakování a cvičení...“ (str. 39), „štábní cvičení je metoda opakování, procvičování a prohlubování vědomostí, dovedností a návyků...“ (str. 48) atd. Vždyť jde o formy přípravy velitelů a štábů. Při nich jsou uplatňovány různé metody k dosažení cíle „procvičit“, „prohloubit“ atd. Není možné zaměňovat formu s metodou a cílem.

Proč se o tom zmiňuji. Tyto nepřesnosti jsou i ve vojenském umění, kde se velmi často neodlišuje, že např. formou činnosti vojsk je operace, boj, sražení, palebný úder apod. Mnohdy je za formu vydáván její obsah, především činnost vojsk. To se odráží v nejasnostech chápání způsobů vedení boje a operace. Není plně pochopena jejich podstata, která záleží především v posloupnosti a svázanosti sil a prostředků na směrech a v prostorech k ničení nepřítele podle jednotného zámyslu k nejvýhodnějšímu využití podmínek, za nichž budou boj či operace vedeny k dosažení požadovaného cíle.

V této oblasti jde zdánlivě o nepodstatné teoretické otázky. Ale zvlášť **vojenská řeč musí být jasná, srozumitelná bez dlouhého vysvětlování.** Jen tak je možné dosáhnout jednotného pochopení úkolů na všech stupních velení. Jedním z předpokladů k tomu je i dodržování správné terminologie.

Mé poznatky z pedagogické praxe na VA AZ, konzultací a z rozhovorů k této problematice ve vyšších štábech potvrzují nutnost věnovat trvalou **pozornost rozpracování otázek, které vyplývají ze závěrů vojenské doktríny členských států Varšavské smlouvy v podmínkách ČSLA a jejich konkrétních úkolů.** Proto diskusi k této problematice ve Vojenské mysli považuji za velmi účelnou a prospěšnou.

Plukovník doc. Ing. Přemek Vorlíček, CSc.